

Sygn. akt VIII U 291/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Graul

Protokolant: Dorota Laszczuk

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 11 stycznia 2013 r. nr (...) - (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonej A. P. prawo do renty rodzinnej po zmarłym R. P. poczynając od dnia następnego po dniu śmierci męża ubezpieczonej.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 291/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawczyni A. P. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu R. P., wskazując w uzasadnieniu, że nie ma wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, tj. 5 lat w bezpośrednim dziesięcioleciu przypadającym przed dniem zgonu R. P..

A. P. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, podnosząc, iż jej zmarły mąż osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat w bezpośrednim dziesięcioleciu przypadającym przed dniem zgonu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni A. P., urodzona dnia (...), w dniu 31 grudnia 2012 r. złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 18 grudnia 2012 r. mężu R. P..

Jej mąż R. P., w dacie zgonu pobierał świadczenie rehabilitacyjne, przyznane decyzją z dnia 30 kwietnia 2012 r., na okres 12 miesięcy licząc od daty wyczerpania zasiłku chorobowego tj. od 22 marca 2012 r. do 16 marca 2013 r. Udokumentowane okresy składkowe i nieskładkowe R. P. wyniosły: 35 lat, 9 miesięcy i 5 dni, w tym w bezpośrednim dziesięcioleciu przypadającym przed dniem jego zgonu: 3 lata, 3 miesiące i 12 dni.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 11 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawczyni A. P. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu R. P., z uwagi na brak wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, tj. 5 lat w bezpośrednim dziesięcioleciu przypadającym przed dniem zgonu R. P..

Okoliczności niesporne, nadto: wniosek k.1-7 akt ZUS, raport ustalenia uprawnień do świadczeń k.42 akt ZUS, decyzja z dnia 11 stycznia 2013 r. – k.43 akt ZUS, odwołanie k.2-5 akt sprawy.

Wobec przedłożenia wraz z odwołaniem od decyzji z dnia 11 stycznia 2013 r. zaświadczenia z dnia 30 stycznia 2013 r. z Powiatowego Urzędu Pracy w K., pozwany uwzględnił do stażu pracy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych jako okres składkowy od 26 lipca 2006 r. do 25 lipca 2007 r. Pismem z dnia 13 lutego 2013 r. udzielono wnioskodawczyni szczegółowych wyjaśnień.

Po uwzględnieniu okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych staż pracy zmarłego R. P. wynosił na dzień zgonu 36 lat, 9 miesięcy i 6 dni, w tym 29 lat, 10 miesięcy i 5 dni okresów składkowych, 6 lat, 11 miesięcy i 1 dzień okresów nieskładkowych. W dziesięcioleciu przypadającym przed dniem zgonu zmarły udokumentował 4 lata i 8 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 5 lat.

Okoliczności niesporne, nadto: zaświadczenie z PUP k.50-51 akt ZUS, pismo z dnia 13 lutego 2013 r. – k.44 akt ZUS, raport ustalenia uprawnień do świadczeń k.45 akt ZUS

Powołani w sprawie specjaliści uznali, zmarłego R. P. za częściowo niezdolnego do pracy od dnia 01 stycznia 2010 r. (biegły neurolog) lub od dnia 01 stycznia 2011 r. (biegły gastroenterolog i onkolog) oraz za całkowicie niezdolnego do pracy od dnia 01 stycznia 2011 r. (biegły onkolog) lub 15 września 2011 r. (biegły gastroenterolog)

Dowód: opinie biegłych – k. 43-46,48-50,52-54 akt sprawy

W wyniku uwzględnienia okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 26 lipca 2006 r. do 25 lipca 2008 r. oraz przyjmując za datę powstania częściowej niezdolności do pracy R. P. zgodnie z zobowiązaniem Sądu: na dzień 15 września 2011 r. (dziesięciolecie od 15 września 2001 r. do 15 września 2011 r.) wymagany 5 letni okres składkowy i nieskładkowy wynosi 5 lat, 1 miesiąc i 1 dzień, na dzień 01 stycznia 2010 r. (dziesięciolecie od 01 stycznia 2001 r. do 01 stycznia 2010 r.) wynosi zaś 5 lat, 5 miesięcy i 2 dni.

Dowód: pismo z dnia 29 września 2013 r. – k.68 akt sprawy, pismo z dnia 19 października 2013 r. – k.77 akt sprawy, raport ustalenia uprawnień do świadczeń k.94-97,102-105 akt ZUS

Bezsporny stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu rentowego. Nie była ona w tym zakresie przez strony kwestionowana, zatem również Sąd uznał ją za wiarygodną. Podstawę ustaleń faktycznych Sądu stanowiły również opinie biegłych sądowych neurologa, gastroenterologa i onkologa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. P. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała

warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. W myśl ust. 2 tego przepisu przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Artykuł 67 przywołanej ustawy określa zamknięty krąg osób uprawnionych do renty rodzinnej. Określeni więc w art. 65 ustawy jako uprawnieni członkowie rodziny, to: dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione; przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, w tym również w ramach rodziny zastępczej, małżonek (wdowa i wdowiec), rodzice (za rodziców w rozumieniu ustawy uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające). Osoby te uprawnione są do renty rodzinnej, gdy spełniają warunki określone w art. 68- 71 ustawy. W zakresie dotyczącym małżonka mamy tu więc odesłanie do art. 70 ustawy, który to należy zacytować:

1. Wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

1) w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo

2) wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

2. Prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2.

3. Małżonka rozwiedziona lub wdowa, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych w ust. 1 lub 2 miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową.

4. Wdowa niespełniająca warunków do renty rodzinnej określonych w ust. 1 lub 2 i niemająca niezbędnych źródeł utrzymania ma prawo do okresowej renty rodzinnej:

1) przez okres jednego roku od chwili śmierci męża;

2) w okresie uczestniczenia w zorganizowanym szkoleniu mającym na celu uzyskanie kwalifikacji do wykonywania pracy zarobkowej, nie dłużej jednak niż przez 2 lata od chwili śmierci męża.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do wdowca.

Odnosząc się do osoby zmarłej, po której ma być przyznane prawo do renty rodzinnej, to w myśl art. 57 przywołanej ustawy, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy,

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,

3) niezdolność do pracy powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub nie później niż 18 miesięcy od ich ustania.

Jednocześnie, przesłanka przyznania renty określona w pkt 3 nie ma zastosowania do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (ust. 2 art. 57).

Zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej: 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (ust. 2 art. 58).

Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 12 cytowanej ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Natomiast, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji.

W świetle przepisów cytowanej wyżej ustawy podstawą odmowy przyznania wnioskodawczyni A. P. prawa do renty rodzinnej była okoliczność, że zmarły R. P. nie spełniała w chwili śmierci warunków wymaganych do przyznania mu renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. nie legitymował się wymaganym 5-letnim okresem składkowym i nieskładkowym w bezpośrednim dziesięcioleciu przypadającym przed dniem jego zgonu.

Na okoliczność występowania u zmarłego R. P., przed śmiercią, która nastąpiła w dniu 18 grudnia 2012 r. częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalisty gastroenterologa, neurologa i onkologa.

Powołani w sprawie specjaliści uznali, zmarłego R. P. za częściowo niezdolnego do pracy od dnia 01 stycznia 2010 r. (biegły neurolog) lub od dnia 01 stycznia 2011 r. (biegły gastroenterolog i onkolog) oraz za całkowicie niezdolnego do pracy od dnia 01 stycznia 2011 r. (biegły onkolog) lub 15 września 2011 r. (biegły gastroenterolog).

Sąd przyjął przedstawione opinie biegłych sądowych za podstawę rozstrzygnięcia w sprawie. Zważyć w tym miejscu należy, iż specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen.

Sąd zważył, iż opinie sporządzone przez biegłych są rzetelne, a ich wnioski logiczne i prawidłowo uzasadnione. Sąd w pełni podzielił ich ustalenia i wnioski. Opinie zostały wydane przez biegłych po analizie wszelkiej dostępnej dokumentacji medycznej. Opinie te zostały sporządzone w sposób rzeczowy i kompetentny, a nadto zawierają jasne, logiczne i przekonujące wnioski i twierdzenia. Opinie te również zostały uzasadnione w sposób wyczerpujący i zgodny z wiedzą medyczną posiadaną przez biegłych.

Zważyć również należy, iż pozwany organ nie zgłosił zastrzeżeń do opinii biegłych powołanych w sprawie a pełnomocnik pozwanego potwierdził spełnienie przez A. P. warunków do przyznania renty rodzinnej na rozprawie w dniu 16 października 2013r.

Wskazać należy, iż po uwzględnienia przez pozwany organ okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 26 lipca 2006 r. do 25 lipca 2008 r. oraz przyjmując za datę powstania częściowej niezdolności do pracy R. P. na dzień 15 września 2011 r. (dziesięciolecie od 15 września 2001 r. do 15 września 2011 r.) lub na dzień 01 stycznia 2010 r. (dziesięciolecie od 01 stycznia 2001 r. do 01 stycznia 2010 r.) bezsprzecznie legitymuje się on wymaganym 5 letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy przyjął, iż zostały spełnione wszystkie warunki niezbędne do przyznania wnioskodawczyni świadczenia - renty rodzinnej po zmarłym mężu R. P., począwszy od dnia następnego po jego śmierci, bowiem wniosek o rentę rodzinną został złożony w miesiącu, w którym nastąpiła śmierć R. P..

W związku z powyższym, Sąd działając na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w wyroku.

Przewodniczący:

SSO Magdalena Graul